Az elpusztult felvidéki falvak felépitése.

— Debrecen átirata Szeged törvényhatóságához. —

(Saját tudósitónktól.) Debrecen törvényhatósága lelkes és buzditó hangu átiratot intézett Szeged törvényhatóságához, melyben felhivja a várost, hogy Debrecen példáját követve, segitsen ujjáépiteni az ellenség által elpusztitott felvidéki községeket. Debrecen törvényhatósága ugyanis elhatározta, hogy társadalmi uton való gyüjtéssel és a községháza felépitésére megszavazott 2000 koronával segitségére lesz egy sárosmegyei község lakóinak, hogy rommá lett házaikat ujból felépithessék.

Szeged törvényhatósága legközelebbi ülésén fogja tárgyalni Debrecen átiratát és Debrecen kérő szava *bizonyára visszhangra fog találni*, annyival inkább, mert a polgármester a hatóságnak erre való készségét már kinyilatkoztatta. Debrecen átirata igy szól:

Kedves Barátaink és Atyánkfiai!

Köztudomásu dolgot irunk és mégis irjuk. Köztudomásu s ismert az a pusztulás, a melynek hazánk északi vármegyéi, községek és egyesek évtizedek épitő munkájának eredgyetlen sulyai, a vad, mindent szenvedéllyel pusztitó ellenség fegyevere alatt. Községek és egyesek évitzedek épitő munkájának eredményét vesztették el, mig dicső hadseregünk, hü szövetségesünk féket tudatt vetni és ki tudta üzni a Kárpátok bércei közül az ellenséget.

Istené legyen érte a dicsőség, ma már tiszta a szent haza földje az ellenségtől. Az ádáz tusa megszünt, az ágyudörgés elnémult. De néma könnyek hullanak a hazáért menekülők szeméből a pusztulás és romok között, munkásságuk évtizedes gyümölcsét siratva meg. Ha volt valaha, ugy most van itt az az idő, melyben *minden érző keblenek fel kell dobognia attól a gondolattól, hogy hazánknak azt az elpusztitott részét ujjáépitsük.* És ez a szent kötelesség reánk, azokra vár, kik csak a dicső hadseregünk által foglyul ejtettekről ismertük és láttuk az ellenséget, kik nem szenvedtünk közvetlenül személyünkben, anyagi javainkban annak zsarnoki nyomását, sarcolását.

Ez a gondolat vezette Debrecen közönségét, midőn felbuzdulva mozgalmat inditott az iránt, hogy egy ellenségtől elpusztitott felsővidéki községet felépitsen. Erre a célra szavazott meg törvényhatóságunk 2000 koronát, hogy ebből a községháza felépittessék. A Vöröskereszt debreceni fiókjának intéző bizottsága, amelynek kebelében a gondolat megszületett, egyidejüleg társadalmi mozgalmat inditott s felhivta adakozásra az egyházakat, pénzintézeteket és magánosokat, hogy adományaikkal egy elpusztult sárosmegyei falut segitsenek ujjáépiteni. E falu a Debrecenfalva nevet fogja viselni s késő maradékoknak hirdetni fogja, hogy a világháboru nemzedéke méltó akart lenni a nagy időkhöz, nagy eseményekhez, melyek átzugtak fölötte. Megtesszük, meg kell tennünk mindent, be kell bizonyitanunk ellenségeinknek, hogy az egy ezredév óta itt lakó annyi harcos küzdelmet kiállott nemzet életképes és ujat alkotni is tud, ott, ahol az ellenség annyi szenvedéllyel pusztitott.

És mi bizunk Bennetek is, kikhez megkereső szavunkat intézzük. Bizunk, hogy *nem lesz szent István koronájának szép birodalmában egy ellenségtől nem érintett törvényhatóság sem, mely meg ne hozná áldozatát az elpusztult község ujjáépitésére.* Az a föld, amelyet megépiteni kivánunk, őseink megszentelt vérével áztatott hazai föld. Fiaink a szép magyar alföld gyermekeinek vére szentelte meg ujra és adta át vissza nekünk. *Menjünk tehát seregestől filléreinkkel, gazdaságunkkal segitségére az ott lakóknak, kik ott hősiesen elesett véreink sirjának ápolására is hivatva lesznek* s kik e kötelességüket kétszeres buzgalommal fogják végezni, ha tudják, érzik, hogy az egész ország tettekben nyilvánuló szeretete sugárzik mindenfelől feléjük.

Bizalommal kérünk bennetket, kedves Barátaink, Atyánk fiai, hogy Debrecen város közönségének áldozatát meghaladó áldozatkészséggel *siessetek az ellenség járta megyék lakosságának segitségére.*

A szegedi kofauralom.

(Saját tudósitónktól.) Aki életében csak egyszer is megfordult a szegedi piacon, tulontul tapasztalhatta, hogy a szegedi kofák nem épen a legudvariasabb teremtések. Ahogy azonban mostanában bánnak a vevőközönséggel, az a legmesszebb menő jóakarattal sem minősithető udvariatlanságnak, mert gorombaságnak is vaskos, amit a vásárlókkal, de legfőképpen az uri asszonyokkal szemben megengednek. Szemenszedett trágárságok, szitkozódások, káromkodások végighalgatására van kárhoztatva az az uri nő, aki a legszerényebb hangon is bátorkodik a kofaasszony ő nagyságának eszébe jutattni a hatóságilag megállapitott maximális árakat. Miután pedig Szeged városának nincsen és egészen természetszerüen nem is lehet annyi rendőre, hogy minden egyes kofa mellé legalább egyet-egyet állithasson s a legtöbb uri asszony inkább üres kézzel és kosárral megy haza a piacról, semmint rendőri segitséget vegyen igénybe bevásárlásainál egyik-másik ugy segit magán, hogy az urát küldi bevásárolni, vagy legalább is elkisérteti magát az urával a piacra. De akár az egyikre, akár a másikra nem kapható minden férj. Egyrészt, mert a bevásárláshoz egyáltalán nem ért, másrészt mert a legtöbbnek annyi ráérő ideje sincsen, hogy a feleségét a piacra kisérhesse. Ilyen körülmények között valóságos martiromság piaci fogyasztónak lenni. Még aki meg is alkudnék valahogyan a rémes drágasággal és azzal, hogy a legborzalmasabb áron a legsilányabb áruval megelégedjék, a kofanaccságák minden képzelmet felülmuló durvaságával szemben tehetetlen. Miután nem mindenki hajlandó zsákba macskát vásárolni, tanui voltunk, amint egy előkelő szegedi uri asszony meg akarta nézni, van-e már valamelyes szeme az árusitásra kirakott zöld tengerinek:

— Töszi le mindjárt azt a kukoricát, förmedt rá a kofa, mert ugy mögrugom, hogy keze-lába törik! Mondott, illetve orditott a riadtan elsiető asszony után más egyebeket is, de ezeket nem lehet leirni, nem papirra valók.

— Máshol meg az egyik urnő igénybe vette a maga igazáért a rendőrt, aki annak rendje és módja szerint és kötelességének megfelelően megvédte az uri asszonyt és a — maximális árakat. Erre mindjárt három-négy fejkendős asszony összedugta a fejét:

— Persze az *urakat* megvédi a rendőr, de a magunk fajtájuval nem törődik.

És aztán az egyik is tud valamit az *urak* ellen, a másik is. Szegény szegedi urak! Urak, akiknek nincs szatymazi vagy horgosi szőllőjük vagy ujszegedi kertjük, akik egy levélnyi petrezselyemzöldjéért is a szegedi piacra szorulnak. Még őket is leszólják és irigylik. Őket, akik talán a meg a legjobban érzik rettenetes drágaságot. Szegény hivatalnok urak, akik a bevonulások folytán kétszeres munkát végeznek anélkül, hogy e krajcárnyi pótlékot is kapnának akár halmozódott munkájuk, akár az árak hallatlan felszökkenése cimén. De mert hivei vagyunk a demokratikus egyenlőségnek és igazságnak, odafordulnak az izgató kontyos csoporthoz:

— Mi sérelem érte magukat?

— Hát . . . hát . . . semmi, szabódik az egyik.

— Tőlünk is többet kértek és vettek a kofák mint a maximális árat, mondja a másik.

— Aztán szólt-e a rendőrnek? — kiváncsiskodunk.

— Nem én!

— Hát melyikük fordult már a rendőrhöz? tudakoljuk tovább.

— Én nem!

— Én sem!

Végül kisül, hogy egyik sem. De azért szidják az urakat képviselő urnőt, akinek volt annyi bátorsága, hogy a rendőrhöz fordult.

Az egyik árusitónál, ne tessék tanácskoddoni! tojást látunk. Vagy husz szép, fehér és sárgás tojást.

— Hogy ez a tojás?

— Tizenkét fillér darabja!

— Tiz fillér a maximális ára! — mondjuk nagybátran.

— Tiz fillér a fészkes fene! Külömben sincs eladó tojásom ez már el van adva. Ugy-e Böske?! — fordul a szomszéd kofához.

— El bizony! El!

Mikor tiz perccel későbben visszatértünk ugyanoda, akkor ép alkudott az állitólag eladott tojásra egy asszony, aki aztán meg is vette, darabját tizenkét fillérrel. Nagyon örülhetett a vásárnak a vásárló asszony, mert megelégedett és boldog arccal sietett tova a tojásaival.

A törökök mindenhol visszaverik az ellenséget.

Konstantinápoly, julius 17. A főhadiszállás közli:

Dardanella-front: E hónap 15-én Ari Burnu és Sed il Bahr mellett kölcsönös gyönge tüzelésen kivül nem voltak hadmüveletek. A tüzérség egy ellenséges torpedózuzót s egy ellenséges szállitó gőzöst, amikor Ari Burnuhoz akartak közeledni, elüztek. Egy ellenges tutajt elutasitottak, egyet pedig lángba boritottak.

Irak-front: E hónap 13-ára virradó éjjel a Muntelik-csoport balszárnyán lévő előretolt csapataink egy feladatot fényesen megoldottak. Az éjféltől másnap délutánig tartott harc közben, heves tüzelés dacára *visszaverték az ellenséget, amely az ágyunaszádoktól sulyos veszteségeket szenvedett.* A Datolyassa vidékén 500 elesett ellenséget, köztük több angol tisztet találtunk. Azonkivül az ellenség két hajóján sok halottat és sebesültet szállitott el. Mi egy hadnagyot és több közkatonát, valamint 25 sebesültet vesztettünk. Az ellenséges ágyuk a harc folyamán háromszáz lövést tettek állásainkra, de csak egy katonát sebesitettek meg.

A többi harctereken nincs fontosabb hir. *(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)*

Nagy sztrájk Délwalesben.

Rotterdam, julius 17. A *Courant* jelenti Londonból: *Délwalesból aggasztó hirek érkeznek.* A munkásszövetség vezetősége tegnap tizenkilenc szóval négy ellen elrendelte, hogy a sztrájkolók ismét megkezdjék a tárgyalásokat a kormánnyal s egyidejüleg munkába álljanak. Ennek ellenére a bányamunkások képviselőinek Cardiffban tartott gyülése 88.950 munkás nevében 47.450 ott képviselt szavazattal szemben *a munka ujrafelvétele ellen határozott.* Azok a munkásvezérek, akik ezt a gyülést rendezték, a legradikálisabb bányamunkások közé tartoznak. Az egész sajtó elkeseredéssel ir a munkások határozatáról. A Times sürgeti, hogy a kormány alkalmazzon municiós törvényt.